

GJØR EN FORSKJELL

Solveig Goplen
solveig.goplen@geno.no
Tekst og foto

Benytt arealer lengst unna gården til å dyrke sinkufôr.

Tydlig merking av hva som er sinkufôr.

Når slått kommer er det lett å legge igjen «handlelista fra fjøset». Den opprinnelige planen blir raskt glemt i en heller travel hverdag. Været er alltid det største usikkerhetsmomentet. Det gjelder å benytte godværet når det kommer. Da er det lett og slå alt arealet forløpende og glemme at i fjøset er det to grupper med dyr som trenger en helt annen kvalitet.

Trenger senere høstet fôr

Sinky og drektige kviger trenger fôr som er høstet etter 640 døgngrader i stedet for 500 – det vil si om lag 14 dager senere. Slikt fôr skal ha en energikonsentrasjon på 5.30-5.70 MJ (0,75- 0,80). Graset må høstes minst ei uke etter skyting. Det er et helt annet fôr enn det som det gjerne jaktes på til mjølkeproduksjon, der mange vil ha en energikonsentrasjon på 6.50 MJ (0,92). Det er når en aksene ligger klare og vi kan se et og annet strå som skyter.

Sinkufôr er ofte mangelvare, og det gjelder å løfte problemstillinga i forkant av sesongen. En annen problemstilling er at en ønsker et fôr som er gjødslet med lite kalium. Der er husdyrgjødsel fy, I denne sammenhengen er det heller ikke gunstig med stort innslag av kløver. Derfor kan det være klokt å velge et areal som det ikke er så fristende å kjøre husdyrgjødsel på.

Gi sinkyrne tumleplass og grovt grovfôr etter appetitt

Sinkyne skal ut av mjølkekuavdelinga. I 6 uker skal de på ferie. De fleste moderne fjøs er planlagt med fleksibel størrelse på sin-kuavdelinga og kan lett tilpasses antallet. Båsfjøsene er utfordrende, men jobb med å finne alternativer, eventuelt i annen

Fôrbudsjett							
Mjølkekvote	300000 liter	7000 l pr årsku	43 Antall årskyr				
Fôrbehov mjølkeku:							
Vedlikehold/føstertilvekst							
Produksjon	8000 kg EKM	a	0,47 FEm/kg		1900 FEm		
Kuas energikrav					3760 FEm		
					5660 FEm		
0,88-0,92	FEm/ kg TS	24 FEm kr.fôr	pr 100 kg EKM				
0,84-0,87	FEm/ kg TS	28 FEm kr.fôr	pr 100 kg EKM				
0,80-0,83	FEm/ kg TS	33 FEm kr.fôr	pr 100 kg EKM				
Kraftfôr	26 FEm kr.fôr		80 Antall 100 kg		2080 FEm		
Grovfôrbehov pr årsku					3580 FEm		
Grovfôrbehov mjølkekyr	3580 FEm	40 Antall årskyr			143200 FEm		
Fôrbehov ungdyr:							
Kviger: 560 kg innkalving 24 mnd							
Behov totalt: 13400 FEm grovfôr + 650 FEm kraftfôr			Grovfôr pr år: 1700 FEm				
Kviger 560 kg	1700 FEm	45 Antall kviger			76500 FEm		
Okser: Slaktevekt 350 kg 20 mnd							
Behov totalt: 2600 FEm grovfôr + 1060 FEm kraftfôr			Grovfôr pr år: 1560 FEm				
Okse 350 kg				Antall okser	0 FEm		
Okser: Slaktevekt 300 kg 15 mnd							
Behov totalt: 1530 FEm grovfôr + 1050 FEm kraftfôr			Grovfôr pr år: 1225 FEm				
Okse 300 kg				Antall okser	0 FEm		
Okser: Slaktevekt 325 kg 18 mnd							
Behov totalt: 2080 FEm grovfôr + 1075 FEm kraftfôr			Grovfôr pr år: 1385 FEm				
Okser 325 kg	1385 FEm	25 Antall okser			34625 FEm		
Kalv: Oksekalver til liv 120 kg 125 dager							
Behov: Gj. snitt grovfôropptak pr dag 1,2 FEm			Grovfôr pr år: 150 FEm				
Kalver 120 kg	150 FEm	5 Antall kalver			750 FEm		
Kjøttfe	1800 FEm	8 Antall kjøttfe			14400 FEm		
Sau				Antall sauer	0 FEm		
Samlet grovfôrbehov							
					269475 FEm		
Beite dyrket	120 Antall dager	6 FEm	40 Antall dyr		28800 FEm		
Beite innmark	90 Antall dager	5 FEm	12 Antall dyr		5400 FEm		
Beite utmark	50 Antall dager	4 FEm	8 Antall		1600 FEm		
NH3 halm	200 Antall dager	120 FEm			24000 FEm		
Annet	180 Antall dager	250 FEm			45000 FEm		
Grovfôr behov utenom beite							
					164675 FEm		
Totalt grovfôr behov inkl. svinn på 13%							
		164675 FEm	1,13		186083 FEm		
Arealbehov:							
	186083 FEm	600 FEm/da			310 da		
Sinkufôr	30 Antall sinkyr		315 FEm		9450 FEm		
Fôr til drektige kviger	16 Antall dr kviger		1650 FEm		26400 FEm		
Sum antall grovfôr FEm til sinku og drektige kviger							
					35850 FEm		
Grovfôrbestilling til fjøset:							
	Kvalitet	Vekt RB	TS %	FEm/kg TS	FEm/RB	Antall RB	
Surfôr:	0,88 - 0,92	750	33 %	0,89	220	500	110138 FEm
Surfôr:	0,84 - 0,87	830	28 %	0,85	198	180	35557 FEm
Surfôr:	0,80 - 0,83	700	37 %	0,81	210	54	11329 FEm
Surfôr:	0,75 - 0,79	650	38 %	0,75	185	160	29640 FEm
Totalt grovfôrbehov inkl. svinn på 13%							
							186663 FEm
SW 30.03.20							

Fôringsrådgiver Sverre Wedum har utarbeidet et enkelt regneark Fôrbudsjett m/bestillingsliste fra fjøset. Nå utvikles Tine Produksjonsprognose som inneholder en del som går Fôrbestilling. Den tar utgangspunkt i din egen mjølkeprognose og dyreflyt på kort og lengre sikt. Den inneholder også en budsjett del. Etterspør Tine Produksjonsprognose.

husmasse på gården. De fleste vil ha stor effekt av å gi disse kyrne 6 uker med mosjon og annen fôring. Følgesjukdommene av manglende sinkumangement

er uhyggelig mange. Mjølkefeber, tilbakeholdt etterbyrd, løpedreining og redusert fôropptak i starten av ny laktasjon.

De moderne driftsbygningene har som oftest egen sinkuavdeling i tillegg til mjølkekuavdelinga

Avsining er starten på neste laktasjon

Den moderne mjølkekua som står på godt produksjonsfôr kan være vanskelig å avsine. Kvæg skriver i nr. 5 i 2019 at mange nå opplever at kyr som skal avsines fortsatt mjølker 30 kg. Når tryk-

ket i juret øker vil kua oppleve smerte, og en kan legge merke til at slike kyr står fordi smerten blir verre når de prøver å legge seg. Spenekanalene blir også en åpen port for bakterier. Det er nødvendig å ta kua ut av avdelingen og sette den på et annet

fôr og øke intervallet mellom mjølkingene for å få en skånsom avsining. Mjølkemengden må rett og slett reduseres før en kan slutte å mjølke kua.

I samme sak skriver Kvæg at når kua er avsint skal den flyttes til et annet miljø, og hver sinku trenger minst 10 kvadratmeter per ku.

Båsfjøsene – finnes det andre muligheter for oppstalling av sinkyrr? Ellers må løsningen være å plassere dem i enden av fôrbrettet ...

Hvor mye sinkufôr trengs?

Hver sinku trenger å fylle opp vomma daglig i seks uker, gjerne med 14–15 kg tørrstoff (ts). Hver sinku trenger om lag 600 kg ts per år med sinkufôr, altså om lag 2–3 rundballer med «tørt rundballefôr»). I tillegg trenger drektige kviger samme fôr-kvalitet. Hvis en regner denne kvaliteten i 5.5-6 måneder, så trenger hver drektig kvige nær 1 400 FEm med slikt fôr eller ca. 7 rundballer. Sinku og kviger som ikke får kraftfôr må få rett mengde med mineralnæring. I tillegg må proteinforsyninga følges opp.